

*Jornada d'Experiències i Necessitats en Participació Ciutadana en salut.
Organitza: Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris (CAPS) 22 de maig 2009.*

Anàlisi de les experiències d'activitats i programes de salut comunitària presentades a la Jornada

Els Resums d'experiències en salut comunitària presentats han estat 26 i la seva procedència geogràfica es:

- Barcelona: 9
- Girona i Salt: 4
- Badalona, Sabadell, Hospitalet, Sant Celoni: 8
- Vilaseca, Bellpuig: 2
- Àmbit general Catalunya: 3

Els resums presentats (tots impliquen a ciutadans de la comunitat) i manifesten ser iniciativa de:

- Professionals d'atenció primària: 16
- Atenció primària central de l'ICS: 2
- Equips d'atenció primària +Plans de salut Comunitaris: 5
- Hospitals: 2
- Altres entitats: 1

Els autors signants dels resums presentats son majoritàriament professionals de la salut: Diplomats en Infermeria, Metges d'atenció primària i Treballadores Socials.

Els continguts dels resums de les experiències:

En conjunt aporten una riquesa extraordinària d'accions i mitjans utilitzats que justificarà la seva publicació i difusió.

Els problemes, riscos i objectius de salut comunitària a que fan front son, en general, força comuns:

- Pèrdua d'autonomia i dependència de la gent gran
- Hàbits insans, dependències
- Problemes musculars i osteoarticulars
- Obesitat

Per fer-hi front es programen accions emmarcades fonamentalment en:

- Foment d'hàbits saludables
- Autocura
- Alimentació sana
- Exercici físic

Amb múltiples accions:

Xerrades, tallers, visites, cursos, publicacions, exercici físic, caminades, programes de radio i TV locals, festes populars, concursos dibuix, etc. En el marc dels CAP, la comunitat, les escoles, casals de gent gran, etc.

Aquestes accions i programes han estat desenvolupats en el marc de diverses metodologies: Unes emmarcades en la metodologia APOC (Atenció Primària Orientada a la Comunitat) generalment d'Equips d'Atenció Primària de la xarxa AUPA, altres dins dels Plans de Desenvolupament Comunitaris de barris o municipis, altres dins dels programes de Salut als Barris de la llei de Barris del Govern de Catalunya, i altres son activitats de grups nominals amb ciutadans o tasques d'educació sanitària a grups determinats.

CRITERIS D'AVUACIÓ DE RESUMS D'EXPERIÈNCIES

S'ha avaluat amb els següents criteris la qualitat de les experiències que representen accions o programes de salut comunitària:

1. Han participat des del principi membres de la comunitat ?
2. S'ha definit bé a qui va dirigida l'acció o programa ?
3. S'ha fet un diagnòstic de problemes o riscos de salut de la comunitat a qui va dirigida l'acció ?
 - 3.1. Si no s'ha fet un diagnòstic formal (anàlisi de la necessitat relativa) com s'han triat els problemes prioritaris ?
4. S'ha prioritzat i escollit els prioritaris ? Amb quins criteris s'han establert les Prioritats ? (importància objectiva, percepció de la importància del problema, factibilitat de les intervencions)
5. De les accions programades s'ha buscat la evidència d'efectivitat en la millora de la salut o disminució del risc ?
6. S'ha fixat objectius assolibles en el temps adequat ?
7. La metodologia emprada i/o les accions realitzades semblen adequades als objectius ?
8. Hi ha un seguiment periòdic per part dels professionals i la comunitat afectada pel programa ?
9. S'ha avaluat l'impacte del programa o l'acció en termes de millora de la salut i/o disminució de risc, de participació, de mancances organitzatives, costos.
10. Valoració general de l'avaluador quant a: els valors, la pertinença, els temps i mètodes, l'efectivitat, etc del conjunt del programa o acció.

S'han avaluat 20 dels resums d'experiències presentats segons aquests criteris amb una mitja de puntuació de 6,5 sobre 10, d'aquests resums 12 estan per sobre de la mitja.

Les presentacions orals que la comissió organitzadora ha escollit:

Els criteris d'elecció de la comissió organitzadora de només sis dels 26 resums presentats per ser comunicats oralment durant la Jornada no han estat els de la qualitat de les experiències presentades, si no de tenir una mostra de diferents tipus d'activitats o programes i també donar veu a diferents àmbits geogràfics i diferents professions entre els signants de les experiències.

Així s'han triat les següents comunicacions orals:

La gent gran es cuida. Collblanc-Torrassa. Cercle de xerrades. Iniciativa de treballadores socials

Anem a caminar. Girona Nord. Activitat física. Iniciativa Infermeria

Un programa multifactorial i comunitari pot prevenir les caigudes en la gent gran de la comunitat ?. Salt (Girona). Programa multifactorial. Iniciativa metges de primària.

Pla de Salut Comunitari del Poble sec. Barcelona. Pla de salut. Iniciativa de la Comissió de Salut del PDC i CAP les Hortes.

Programa "Pacient Expert". Catalunya. Programa. Iniciativa Atenció Primària ICS.

Salut als Barris: acció comunitària a Barcelona. Pot servir de Guia de plans de salut. Iniciativa ASPB.

Publicació de la documentació de la Jornada

Els organitzadors es comprometen a publicar tots els resums d'experiències acceptats i considerar-los com a comunicacions presentades. Així com publicar les conclusions dels debats sobre aquestes comunicacions.